

Podstawowe dane osobowe recenzenta

Prof. dr hab. Anna Wesołowska-Firlej
Dziedzina, sztuki muzyczne
Dyscyplina, instrumentalistyka
Akademia Muzyczna – Łódź

Łódź, dnia 7 września 2023 r.

Recenzja pracy doktorskiej mgr Nengyi Chen

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, Rada Dyscypliny Artystycznej, pismo RDA.510.1.85(1)2023 z dnia 14.07.2023r., sygnowane przez Przewodniczącego Rady Dyscypliny Artystycznej prof. dr. hab. Przemysława Stanisławskiego.

Dotyczy

Uchwały Senatu Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku (Uchwała nr 71/2022) z dnia 30 maja 2022 roku oraz na podstawie art.190 ust.2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz.U. z 2021 r. poz.478 z późn. zm.), w zw. z art.179 ust.1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku *Przepisy wprowadzające ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.

Rada Dyscypliny Artystycznej powierzyła mi rolę recenzenta rozprawy doktorskiej w postępowaniu doktorskim Pani **mgr Nengyi Chen**.

Postępowanie doktorskie w ramach niestacjonarnych studiów doktoranckich zostało wszczęte w dniu 1 września 2020 roku na podstawie wniosku o wyznaczenie promotora, na mocy art. 179 ust. 7 ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku *Przepisy wprowadzające ustawę - prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.

Przekazano mi rozprawę doktorską (promotor prof. dr hab. Waldemar Wojtal), która zgodnie z art. 187 ust.3 i 4 ustawy stanowi dzieło artystyczne opatrzone opisem w języku polskim i w języku angielskim, w celu sporządzenia recenzji.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska mgr **Nengyi Chen** pt. „*Problematyka kształtowania artykulacji dźwięku na współczesnym fortepianie na przykładzie: Fantazji chromatycznej i fugi J.S. Bacha – BWV 903, Fantazji – KV 475 i Sonaty – KV 457 W.A. Mozarta oraz wybranych Etiud C. Debussy’ego*” składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na płycie CD oraz jego opisu. Dzieło artystyczne zawiera nagrania następujących utworów:

Johann Sebastian Bach

Fantazja chromatyczna i fuga d-moll, BWV 903

Wolfgang Amadeus Mozart

Fantazja c-moll, KV 475

Sonata c-moll, KV 457

Claude Debussy

Etudes:

No. 1 pour les cinq doigts d'après Monsieur Czerny

No. 2 pour les tierces

No. 3 pour les quartes

No. 6 pour les huit doigts

No. 7 pour les degres chromatiques

No. 9 pour les notes repetees

Nagranie zrealizowano 5-9 lutego 2023 roku w sali koncertowej Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku na fortepianie marki Steinway przez reżysera nagrania mgr Marcina Kowalczyka.

Pani Nengyi Chen to pianistka znakomicie ukształtowana. Jej interpretacje poszczególnych dzieł zawartych na płycie zyskały znakomitą wykonawczynię zarówno pod względem błyskotliwości gry jak i wyobraźni oraz precyzji. Wielką umiejętnością Doktorantki jest przekazywanie wyrazu emocjonalnego oraz skomplikowanej faktury dzieła, plastycznie posługując się w tym celu pewną i w najwyższym stopniu opanowaną techniką pianistyczną. *Fantazja chromatyczna i fuga d-moll* J.S. Bacha wykonane zostały w sposób dojrzały, głęboki i logiczny. Stylistyka polifoniczna obecna w całym dziele porządkuje jego narrację, a zaplanowana i konsekwentna artykulacja wykonawczynie podkreśla znaczenie konstrukcji dzieła. Z kolei zawarte przesłanie dramatyczne w *Fantazji c-moll KV 475* W.A. Mozarta jest doskonałym preludium do *Sonaty c-moll KV 457*. Niekiedy tylko zbyt duża swoboda agogiczna wykonania zakłócała heroizm i wyraźne retoryczne przesłanie utworu. Talent formotwórczy i narracyjny Doktorantki najpełniej ukazał się w *Sonacie c-moll KV 457* W. A. Mozarta. Rozmach interpretacyjny zawarty w każdym detalu pierwszego i drugiego tematu Allegro, znakomita artykulacja, świetnie wyważone łączniki, śpiewna i brzmiąca kantylena wywołały znakomity efekt artystyczny. Z podziwu godną łatwością, precyzją i wyobraźnią pianistka pokonuje największe trudności utworu. Wiadomo przecież, iż właśnie ta Sonata należy do najtrudniejszych dzieł W. A. Mozarta. Część II Sonaty w interpretacji Doktorantki jest wielkim, prawie improwizacyjnym arioso, po którym następuje część III – stanowcza, opanowana, dojrzała, w tempie zrównoważonym, jakby kończącym wybuch wcześniejszych emocji. Tę interpretację oceniam bardzo wysoko. Ostatnim dziełem przedstawionym na płycie jest *6 Etюд C. Debussy'ego*. Tu Doktorantka dała się poznać jako niesłychanie wrażliwa interpretatorka eterycznych pian i niedomówień dynamicznych, charakteryzujących twórczość kompozytora. Bardzo trudne w realizacji przebiegi wirtuozowskie kolejnych, najeżonych trudnościami Etюд, pokonywane są przez wykonawczynię z zachwycającą lekkością. Udało się jej przekazać całą finezję dzieł zarówno techniczną jak i rytmiczną, agogiczną i artykulacyjną. Kreatywna gra

Doktorantki pozwoliła także w każdej z etiud zastosować inną paletę barw dźwiękowych, wprowadzając jako dodatkowy element nową kolorystykę i charakter odróżniający ją od pozostałych. Ważnym aspektem decydującym o sukcesie wykonawczym tego nagrania jest uzyskanie przestrzeni dźwiękowej poprzez zastosowanie właściwych proporcji czasowych. Pełna swoboda wykonawcza pozwala uznać, iż pełen blasku zapis fonograficzny przedstawionych dzieł jest wielkim sukcesem Doktorantki. Oceniam to wykonanie bardzo wysoko.

Część teoretyczna pracy pt. „*Problematyka kształtowania artykulacji dźwięku na współczesnym fortepianie na przykładzie: Fantazji chromatycznej i fugi J.S. Bacha – BWV 903, Fantazji – KV 475 i Sonaty – KV 457 W.A. Mozarta oraz wybranych Etiud C. Debussy’ego*” jest szczegółowym opisem nagranej płyty. Praca składa się z następujących rozdziałów:

Wstęp

Definicja terminu „artykulacja”

Fantazja, fuga, sonata oraz etiuda jako przykłady form muzycznych komponowanych na instrumenty klawiszowe

Fantazja

Fuga

Sonata

Etiuda

Wybrane utwory

Johann Sebastian Bach – Fantazja chromatyczna i fuga d-moll BWV 903

Wolfgang Amadeusz Mozart – Fantazja c-moll KV – 475 oraz

Sonata c - moll KV – 457

Claude Debussy – wybrane Etiudy

Etiuda na pięć palców

Etiuda tercjowa

Etiuda kwartowa

Etiuda na osiem palców

Etiuda chromatyczna

Etiuda repetycyjna

Podsumowanie

Bibliografia

Źródła drukowane

Źródła internetowe

Nuty

Pani mgr Nengyi Chen napisała niezwykle ciekawą pracę doktorską poświęconą rozwojowi artykulacji na przykładzie wybitnych dzieł z trzech kolejnych epok muzycznych. Opis

dzieła artystycznego składa się ze *Wstępu*, kilku zagadnień dotyczących sformułowania terminu artykulacja i jej miejsca w muzyce. Autorka wymienia genezę form muzycznych komponowanych na instrumenty klawiszowe oraz poddaje analizie kolejne utwory nagrane na płycie pod względem zawartych w nich rodzajów kształtowania dźwięku. Zwraca uwagę na ewolucję podejścia twórców do kwestii artykulacji dźwięku. Opisuje i analizuje związek tempa, dynamiki i artykulacji. Dochodzi do wniosku, iż elementy te z chwilą delikatnych zmian agogicznych i dynamicznych wzajemnie się warunkują. Naturalna ekspresja frazowania wpływa z reguły na interpretację przebiegu dzieła, zaś rodzaje artykulacji wywołują w utworach silne napięcia emocjonalne. Autorka zauważa, iż niezależnie od uwag i zapisów kompozytora, ostatecznie to wykonawca podejmuje właściwe rozwiązania sposobu wydobywania dźwięku z instrumentu. Podstawą takiej drogi są założenia interpretacyjne wykonawcy. Doktorantka w analizie kolejnych utworów stosuje głównie metodę porównawczą opartą o struktury dźwiękowe występujące w większości omawianych utworów. Ta część pracy jest bardzo interesująca z uwagi na ciekawe i szerokie przemyślenia Autorki oraz liczne cytaty wybitnych twórców i muzykologów od XVIII wieku do dnia dzisiejszego. Pani Nengyi Chen udowadnia tezę, iż umiejętność różnicowania artykulacji jest najważniejszym atrybutem rozwiniętej techniki pianistycznej, odpowiada za kształtowanie wewnętrznej ekspresji dzieła, pomaga zrozumieć emocjonalne przesłanie utworu oraz jego strukturę muzyczną.

Praca zawiera również *Podsumowanie*, *Bibliografię* (22 pozycje), *źródła drukowane i internetowe oraz nuty*. Posiada wersję w jęz. angielskim. Cechą tej pracy jest osobista, ale też niezwykle profesjonalna analiza poszczególnych utworów. *Podsumowanie* pracy zawiera trafne i odkrywcze przemyślenia Doktorantki dotyczące szeroko rozumianej artykulacji.

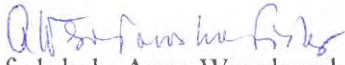
Praca napisana jest literackim językiem. Niekiedy zdarzają się drobne błędy literowe. Pod każdym względem oceniam ją bardzo wysoko.

Konkluzja

Obie części pracy doktorskiej mgr Nengyi Chen pt. „*Problematyka kształtowania artykulacji dźwięku na współczesnym fortepianie na przykładzie: Fantazji chromatycznej i fugi J.S. Bacha – BWV 903, Fantazji – KV 475 i Sonaty – KV 457 W.A. Mozarta oraz wybranych Etiud C. Debussy’ego*” są wielkim osiągnięciem Autorki.

Zarówno znakomite nagranie płyty CD wraz z cennym opisem dzieła artystycznego świadczą o wysokim stopniu profesjonalizmu Doktorantki. Problematyka kształtowania artykulacji dźwięku dotyczy każdej kreacji artystycznej, a jej szczegółowe opisanie i zanalizowanie ma niewątpliwie wpływ na rozwój dyscypliny artystycznej reprezentowanej przez Autorkę.

Stwierdzam, iż mgr Nengyi Chen posiada szeroką wiedzę teoretyczną i praktyczną w zakresie swojej dyscypliny, a jej praca doktorska spełnia wymagania zapisane w ustawie.

prof. dr hab. Anna Wesółowska-Firlej
Akademia Muzyczna w Łodzi